

اثر بخشی آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر سازگاری زناشویی و کاهش روابط فرازناشویی در زنان متأهل

فاطمه رنجبری کی جندابه^۱، جلال وهابی همابادی^{۲*}، علیرضا تقوایی^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، واحد نایین، دانشگاه آزاد اسلامی، نایین، ایران
^۲ استادیار، گروه معارف اسلامی، واحد نایین، دانشگاه آزاد اسلامی، نایین، ایران. (نویسنده مسئول)
^۳ استادیار، گروه روانشناسی، واحد نایین، دانشگاه آزاد اسلامی، نایین، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف اثربخشی آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر سازگاری زناشویی و کاهش روابط فرازناشویی در زنان متأهل اجرا شد. نمونه ی پژوهش شامل ۳۰ زن متأهل انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گروه کنترل (۱۵ نفر) قرار داده شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازناشویی)، پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیر، پرسشنامه گرایش به روابط فرازناشویی بود. داده ها به وسیله ی نرم افزار اسمارت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در دو سطح توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد) و استنباطی (تحلیل رگرسیون و معادلات ساختاری) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. همه ی فرضیه های پژوهش تایید شد.

واژه های کلیدی: عدالت خواهی جنسیتی، آموزه های دینی، سازگاری زناشویی، روابط فرازناشویی

۱- مقدمه

جنبش اجتماعی فمینیسم که با ارائه شعارهایی در ظاهر به دنبال رفع ستم از زنان و احقاق حقوق آنها است، چند دوره پس از شکل گیری، به تدریج به غنی سازی مباحث تئوریک پرداخت. این اندیشه، آزادی و حقوق فردی زنان را در شعارهای خویش بسیار مهم تلقی کرده و فردگرایی را مبنای تفکرات خود قرار داده است. وقتی حقوق فرد بر اجتماع تقدم یابد به دنبال آن چالش هایی در رابطه با نهاد خانواده به وجود می آید؛ زیرا خانواده ارزشمندترین نهاد اجتماعی است که کارکردهای ویژه ای دارد. محور قرار دادن حقوق فردی در خانواده بالتبع کارکردهای آن را تغییر می دهد، هرچند که برخی از کارکردهای نهاد خانواده نیز بسته به زمان و مکان ممکن است دستخوش تغییراتی شوند و یا کارکردهایی نو ایجاد شود؛ اما اگر این تغییرات به حدی برسد که اصل مفهوم خانواده را دگرگون ساخته و دچار انحراف بکند، برای بشر خسارت بار خواهد بود (غنی زاده بافقی و ورمزیار، ۱۴۰۰). در این بین عدالت جنسیتی از مباحث جدید در دوران معاصر است. در اسلام، عدالت از یک واقعیت نفس الامری برخوردار است؛ اما در فمینیسم، عدالت کاملاً امری نسبی است. عدالت جنسیتی از نظر فمینیسم، تحقق جامعه‌ای است که در آن تفاوت گذاری بر اساس جنسیت جای خود به تشابه و همسانی در حقوق، امکانات و فرصت‌ها بدهد تا آرمان برابری و عدالت برقرار گردد؛ اما بر اساس دیدگاه اسلام، زن و مرد از حیث تکوینی کاملاً متفاوت هستند. خداوند متعال هم از جنبه تکوینی و هم از جنبه تشریحی شرایطی پدید آورده است که زن و مرد هرکدام متناسب با ظرفیت خویش راه سعادت دنیوی و اخروی را دنبال کنند (عبدلهی، ۱۳۹۴). این در حالی است که در چند سال اخیر فمینیست‌های افراطی با نگاهی ضد ارزشی به روابط زناشویی، ازدواج‌های رسمی، فرزند آوری، تعهد در ازدواج و... استحکام خانواده‌ها و سازگاری زوجین را در زنان، با خطر مواجه کرده اند (مقدمی، غلامحسین زاده، دری و ذوالفقاری، ۱۳۹۸). سازگاری زناشویی یکی از ابعاد مورد مطالعه در ادبیات پژوهشی زوج و خانواده است (برتونی، جفرات، دوناتو و راپلی^۱، ۲۰۲۰). برن، کار و کلارک^۲ (۲۰۰۴) به این نتیجه رسیدند که سازگاری زناشویی فرآیندی است با ۴ جنبه از عملکرد زناشویی شامل رضایت زناشویی، همبستگی، اجماع و انسجام، و بیان عواطف و احساسات زوجین در محیط خانواده در ارتباط است؛ بنابراین سازگاری زناشویی یک موقعیت روانی است که به خودی خود به وجود نمی آید، بلکه کسب آن مستلزم تلاش زوجین و فراگیری مهارت هایی است (داوودی، نجاد و فرزاد، ۲۰۱۸). همچنین برنشتاین و برنشتاین (۱۳۸۹) در کتاب زناشویی درمانی از دیدگاه رفتاری ارتباطی بیان می کند که مکانیسم های شناختی بر سازگاری و رضایت زناشویی تاثیر می گذارند. وی ۳ عامل اجتماعی (تغییرات سریع و پیاپی زندگی روزانه، ارزش ها، رسوم و باورها)، شخصی (برداشت های نادرست و انتظارات غیر واقع بینانه و ...) و عامل ارتباطی را در بروز ناسازگاری موثر می داند (به نقل از یوسف نیا پاشا و همکاران، ۱۴۰۰)؛ بنابراین باورها و ارزش های جدید در جامعه که تحت تاثیر غرب گرایی است و باعث شده است که زنان در دوران کنونی خواستار عدالت و برابری زن و مرد شود، می تواند بر میزان سازگاری و عدم تعهد زوجین به یکدیگر نقش داشته باشد. در همین راستا خانواده، به عنوان یک نهاد ارزشمند به جهت کارکردهای بسیار مهمی که دارد در تمامی فرهنگ‌ها مورد توجه قرار گرفته است. پس لازم است هرآنچه که به ساختار خانواده آسیب می زند را به درستی شناخت و در مقام اصلاح آن برآمد. پدیده روابط فرازناشویی، به عنوان یکی از آسیب‌های خانواده، در چند دهه اخیر پیامدهای ناگواری را برای فرد، خانواده و جامعه به همراه داشته است. افسردگی، از بین رفتن اعتماد همسر، طلاق عاطفی و جدایی از جمله پیامدهای این مسئله می باشد (افشاری کرمانی، یزدانی و هاشمیان، ۱۴۰۱). روابط فرازناشویی از دید درمانگران بیشتر بر مفهوم بی وفایی، تنوع طلبی جنسی یا خیانت تأکید دارد. از منظر سنتی روابط فرازناشویی کلیه رفتارها و عملکردهای یک فرد متأهل، با جنس مخالف خارج از چارچوب خانواده است، به نحوی که به ارتباط دوستانه، صمیمانه، عاطفی و عاشقانه منجر شود (مامی و صفرنیا، ۱۳۹۷)؛ اما امروزه با توجه به دگرگونی در روابط اجتماعی و همچنین تغییر در نگرشها، علاوه بر روابط جنسی به طور خاص، داشتن سر و سر با فرد دیگر، شیفتگی و محبت نامتعارف، روابط عاطفی فراتر از دوستی عادی، استفاده از پورنوگرافی، ارتباط نامتعارف در فضاهای مجازی نیز در این تعریف می گنجد

1 Bertoni, Iafrate, Donato & Rapelli

2 Byrne, Carr, and Clark

(والینگ و مارتینگ^۱، ۲۰۱۷). در این بین انجام مداخلاتی در خصوص کاهش گرایش به خیانت زناشویی بر اساس ابعاد مختلف توزیع قدرت در خانواده و جایگاه و نقش زن از آن جهت که ساختار توزیع قدرت در خانواده در روابط میان زوجین و شیوه برخورد آنان با یکدیگر تاثیر دارد، مهم به نظر میرسد (اسماعیلی کرکوندی، قاسمی و فرحبخش، ۱۴۰۰). همچنین اهمیت رویدادهای اجتماعی (جنبش فمینیسم و تبلیغات شبکه های ماهواره ای و مجازی) خصوصاً جایگاه زن) در تغییرات سریع همسر داری در جریان نوسازی و توسعه جوامع مختلف، همیشه مورد توجه بوده است، چرا که تغییر در زندگی و نیازهای جدیدی که در طول زمان در خانواده به وجود می آید، موجب تغییراتی در کیفیت روابط زوجین می گردد که به نوبه خود تغییراتی را در جنبه های مختلف زندگی خانوادگی نظیر تداوم زندگی زناشویی و سازگاری زوجین ایجاد می کند و این مسئله را نشان می دهد که باید آموزش هایی در راستای آموزه های دینی که مبتنی بر فرهنگ و مذهب خانواده های ایرانی می باشد، برای زنان در نظر گرفته شود. یکی از این آموزش ها، عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی است که جرجرزاده و همکاران (۱۴۰۰) برای اولین بار آن را تدوین و اعتبارسنجی کردند. در این بسته از نظریات فلاسفه (علامه طباطبایی و آیت الله مطهری) و آموزه های دین (آیات قران و احادیث) برای بیان مفاهیم عدالت خواهی جنسی، حقوق زن، حضور زنان در جامعه و بهداشت روانی زنان در شغل استفاده شده است. با توجه به روند رو به افزایش مراجعه زوجین به مراکز مشاوره و دادگستری برای طلاق و گرایش به روابط زناشویی در زنان متاهل به خاطر تفکرات آزاداندیشی و برابری جنسیتی و مقابله با افکار و کلیشه های قالبی جنسیتی، آموزش آن ها با زمینه های اجتماعی و فرهنگی کشور در راستای ارتقای آگاهی زنان نسبت به باورها و اعتقادات جدید که چندین سال پیش در اسلام برای کرامت زن و جایگاه ویژه آن مطرح شده است، حائز اهمیت است. از آنجایی که برابری جنسیتی اصطلاحی است که در چند دهه اخیر توسط اندیشمندان غربی ارائه شده است و در بین زنان متاهل جامعه ما نیز مورد استفاده قرار گرفته است و با وجود کرامت زن در آموزه های دینی، باعث شده است که زنان از روحیه و اصل وجودی خود فاصله گرفته و بخواهند پا به پای مردان در همه عرصه ها فعالیت کنند و از نقش های خانه داری و تربیت فرزند خود دور شوند و با این ادعا که زنان و مردان باید برابر باشند، از اصل زنانگی خود فاصله بگیرند و از همین شعارها برای ناسازگاری و اقدام به روابط خارج از چارچوب استفاده نمایند، بدین سبب با توجه به خلأ پژوهشی در این زمینه، پژوهش حاضر در راستای پاسخگویی به این سوال پژوهشی انجام شد که آیا آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر سازگاری زناشویی و کاهش روابط فرازناشویی در زنان متاهل اثربخش می باشد؟

۲- روش تحقیق

۲-۱- نوع روش تحقیق

با توجه به موضوع پژوهش، پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی است. طرح نیمه آزمایشی مورد استفاده در پژوهش طرح دو گروهی (یک گروه آزمایش و یک گروه کنترل) با پیش آزمون پس آزمون و پیگیری استفاده شده است. طرح پژوهش شامل دو گروه، یک گروه آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی و یک گروه کنترل با دو مرحله پیش آزمون، پس-آزمون بود. جامعه آماری کلیه زنان متاهل شهرستان نائین در مهرماه سال ۱۴۰۱ بود. با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند تعداد ۳۰ زن متاهل انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و گروه کنترل (۱۵ نفر) قرار داده خواهند شد. ملاک های ورود به پژوهش عبارتند از: رنج سنی بین ۲۰ تا ۶۰ سال، داشتن حداقل مدرک دیپلم، عدم قراردادن تحت درمان های موزی روانشناختی یا روان پزشکی و همچنین ملاک های خروج از پژوهش عبارتند از: سنین پایین یا بالاتر از ۲۰-۶۰ سال، قرار داشتن تحت درمان های موزی روانشناختی یا روان پزشکی، غیبت داشتن بیش از دو جلسه.

۲-۲- ابزار

الف) پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازناشویی): پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازناشویی) توسط واتلی (۲۰۰۸) طراحی و اعتباریابی شده است، این پرسشنامه شامل ۱۲ گویه بسته پاسخ بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ می باشد، سوالات معکوس این پرسشنامه عبارتند از: ۲ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۱۲. برای محاسبه امتیاز کل پرسشنامه، نمره همه گویه های پرسشنامه را با هم جمع کنید. حداقل و حداکثر امتیاز این پرسشنامه ۱۲ و ۸۴ می باشد. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر پذیرش خیانت و نگرش مثبت به خیانت خواهد بود و بالعکس. این پرسشنامه توسط سیدعلی تبار و همکاران (۱۳۹۴) اعتباریابی شده است. جهت بررسی روایی این آزمون در ایران، از روایی ملاکی از (نوع واگرا) استفاده شده است. به همین منظور، پرسش نامه جهت گیری مذهبی آلپورت به کار گرفته شد. روایی واگرا با جهت گیری مذهبی درونی، ۰٫۲۹ و با جهت گیری مذهبی بیرونی ۰٫۱۶ به دست آمد. آلفای کرونباخ این پرسشنامه در مطالعه عبدالله زاده (۲۰۱۰)، ۰/۸۴ تایید شده است. یافته ی پژوهش واتلی (۲۰۰۶) حاکی از اعتبار مطلوب این نگرش سنج است، به طوری که آلفای کرونباخ حاصل از ضریب همسانی درونی ۰/۸۰ سنجیده شده است. برای تعیین پایایی این مقیاس از دو روش آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس نگرش به روابط فرازناشویی ۰٫۷۱ برآورد شده است. ضریب بازآزمایی حاصل از اجرای این آزمون نیز ۰٫۸۷ سنجیده شده است (سیدعلی تبار و همکاران، ۱۳۹۴).

ب) پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیر: در این پژوهش از مقیاس سازگاری دو عضوی گراهام اسپانیر (۱۹۷۶)، برای جمع آوری اطلاعات مربوط به سازگاری زناشویی استفاده شد. این پرسش نامه قبل وبعد از اجرای آزمایش توسط زوج ها تکمیل گردید. این مقیاس یک ابزار ۲۳ سؤالی برای ارزیابی کیفیت رابطه ی زناشویی از نظر زن یا شوهر یا هر دو نفری است که با هم زندگی می کنند. این ابزار برای دو هدف ساخته شده است. می توان با به دست آوردن کل نمرات، از این ابزار برای اندازه گیری رضایت کلی در یک رابطه صمیمانه استفاده کرد. تحلیل عاملی نشان می دهد که این مقیاس چهار بعد رابطه را می سنجد. این چهار بعد از این قرارند: رضایت دونفری، همبستگی دونفری، توافق دونفری و ابزار محبت. مقیاس نمره گذاری زن و شوهر سه نوع مقیاس متفاوت رتبه بندی به دست می دهد که شامل توافق دائم داریم=۵ تا همیشه اختلاف داریم=۰؛ همیشه=۱ تا به ندرت=۵؛ هرگز=۱ تا بیش از روزی یکبار=۵. نمرات بالاتر نشان دهنده ی رابطه بهتر و سازگارتر است. سوالات خرده مقیاس ها از این قرار است: توافق دونفری: ۱-۲-۳-۵-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵؛ ابزار محبت: ۴-۶-۲۹-۳۰؛ رضایت زناشویی: ۱۶ تا ۲۳ و ۳۱ و ۳۲؛ همبستگی دونفری: ۲۴ تا ۲۸. نمره ی کل مقیاس با آلفای کرونباخ ۰٫۷۱ / از همسانی درونی خوبی برخوردار است. همسانی درونی خرده مقیاس ها بین خوب تا عالی است. رضایت دونفری ۰٫۷۹، همبستگی دونفری ۰٫۱۶، توافق دونفری ۰٫۷۹ و ابزار محبت ۰٫۹۲ (ثنایی، ۱۳۷۹).

ج) پرسشنامه گرایش به روابط فرازناشویی: حبیبی و پورآوری (۱۳۹۱) در پژوهشی با هدف بررسی ویژگی های روانسنجی سازه گرایش به روابط فرازناشویی با بکارگیری تحلیل عاملی ت بییدی در جمعیت عمومی شهر تهران ضمن تایید عوامل مورد نظر در پرسشنامه، نشان داد ضریب آلفای کرونباخ گرایش به روابط فرازناشویی بالاتر از ۰/۸۰ و در حد رضایتبخش بود. برای بررسی روایی پرسشنامه؛ سازنده پرسشنامه برای بررسی اعتبار صوری آیتمهای مقیاس و نیز بررسی قوت و ضعف آیتمها، از نظر دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری و نیز اساتید روانشناسی استفاده کرده است و همه آنها نظر مساعد و موافقی درباره اعتبار مقیاس داشتند. در پژوهش مهدی زاده و دره کردی (۱۳۹۹) بررسی پایایی پرسشنامه که شاخصی از همسانی درونی است با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ حاصل شد.

د) بسته آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی: بسته آموزشی استفاده شده در پژوهش حاضر برگرفته از پژوهش جرجرزاده و همکاران (۱۴۰۰) در طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه ای بر روی گروه آزمایش اجرا خواهد شد. خلاصه جلسات در جدول ۱ ارائه شد.

۲-۳- شیوه اجرای پژوهش

برای اجرای کار، ابتدا اطلاعات لازم درباره مطالعه و اهداف آن و همچنین حقوق شرکت‌کنندگان در اختیار تمامی مشارکت‌کنندگان قرار داده خواهد شد و ارزیابی اولیه برای افراد انجام خواهد شد. از هر گروه آزمون گرایش به روابط فرازنشویی، پرسشنامه نگرش به خیانت، پرسشنامه سازگاری زناشویی به عنوان پیش‌آزمون گرفته خواهد شد، گروه آزمایش تحت آموزش عدالت‌خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه‌های دینی طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای هفته‌ای ۱ جلسه آموزشی به طور حضوری قرار خواهند گرفت. بعد از اتمام جلسات آموزشی پرسشنامه گرایش به روابط فرازنشویی، پرسشنامه نگرش به خیانت، پرسشنامه سازگاری زناشویی به عنوان پس‌آزمون مجدداً در جلسه آخر توسط هر یک از شرکت‌کننده‌ها تکمیل شد. گروه کنترل در این مدت هیچگونه درمانی دریافت نخواهد کرد. پس از پایان کار و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها کدگذاری و مورد جمع‌بندی قرار خواهد گرفت و به شرکت‌کنندگان اطمینان داده خواهد شد که اطلاعات کاملاً محرمانه خواهد ماند.

جدول ۱. خلاصه محتوای جلسات آموزشی مبتنی بر عدالت‌خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه‌های دینی

جلسات	شرح جلسات
جلسه اول	اجرای پیش‌آزمون - آشنایی درمانگر و اعضای گروه با یکدیگر، گفتگو درباره هدف تشکیل جلسات و ساخت کلی آن، بررسی انتظارات از برنامه جلسه اول درمانی، آشنایی با اصول کلی عدالت‌خواهی جنسی و آشنایی با محتوای آموزه‌های دینی بر حفظ و رشد جایگاه زنان در جامعه و اشتغال و تحصیل آنان.
جلسه دوم.	توضیح و تشریح عدالت‌خواهی جنسیتی، اینکه عدالت‌خواهی جنسیتی چیست و چگونه میتوان از طریق آن بر مشکلات فائق آمدن. بیان مفاهیم آزادی، انتخاب، آگاهی و مهارت اجتماعی و قدرت بین فردی/اجتماعی و قدرت در حیطه معنوی، همراه با تمرین جلسه دوم.
جلسه سوم	آشنایی با نقش یک زن در جامعه و فشار آن نقش و مقابله مؤثر با آن نقش و تحمیل انتظارات و محدودیت‌ها از سوی جامعه، مقابله‌های دینی برابر ایده‌های سلطه‌گرایانه و بینش‌افزایی با استفاده از نظریات اندیشمندان اسلامی
جلسه چهارم	ارائه توضیح در مورد نقش دین در مبارزه با تصورات قالب جنسیتی: پیوند موضوعات دینی با مبارزه با تصورات قالب جنسیتی، فراخوانی مذهب بر حفظ حقوق زنان و جنبه‌های آن، تاکید و مروری بر آموزه‌های دینی در زمینه ظلم ستیزی و تلاش بر اعاده حق (آیات و روایت و احادیث)، راهکارهای قرآنی در جهت حفظ و رشد سرمایه روان‌شناختی (شناخت شیوه‌های توانمندسازی زن در جامعه و نحوه به کار گرفتن آن. استفاده از بازی نقش و صندلی خالی)
جلسه پنجم	معرفی کتاب‌های دینی از اسطوره‌های دینی و مقابله با بی‌عدالتی‌ها، مسئولیت‌پذیر بودن نسبت به اعمال و رفتار خود
جلسه ششم	آموزش مهارت‌های اعتماد به نفس، انتخاب قدرت و هدایت کردن زندگی بر مبنای کنترل خویش، ایفای نقش فرد در سه بعد زن قدرتمند، خود زن دارای حق انتخاب و مسئولیت‌پذیر با استفاده از تکنیک صندلی خالی گشتالت. ویژگی‌ها و مشخصه‌های زن ایده‌آل واقعی از نگاه آموزه‌های دینی و اسلام
جلسه هفتم	استناد به قرآن کریم در زمینه آرامش و دوری از استرس و برنامه آموزشی برای افزایش روابط با اعضای خانواده و مهارت‌های گفت و شنود، معرفی منابع یا کتب دینی برای مطالعه و شناخت نسبت به مسائل مذهبی و دینی
جلسه هشتم	معرفی نظریه خودآگاهی و ارائه منابع قرآنی و احادیث در زمینه خودآگاهی

۳- یافته‌های تحقیق

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از میانگین، انحراف استاندارد و تحلیل واریانس اندازه‌گیری مکرر استفاده شده است.

جدول ۲. نتایج آزمون شاپیرو-ویلک در مورد پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات

شاپیرو-ویلک			نرمال بودن توزیع نمرات
معنی داری	درجه آزادی	آماره	
۰/۰۶۰	۳۰	۰/۹۳۳	رضایت دونفری
۰/۵۰۶	۳۰	۰/۹۶۹	کنترل
۰/۴۴۸	۳۰	۰/۹۶۶	همبستگی دو نفری
۰/۰۶۱	۳۰	۰/۹۳۴	کنترل
۰/۱۲۶	۳۰	۰/۹۴۵	توافق دو نفری
۰/۲۶۳	۳۰	۰/۹۵۷	کنترل
۰/۰۱۶	۳۰	۰/۹۱۱	ابراز محبت
۰/۳۷۸	۳۰	۰/۹۶۳	کنترل
۰/۰۵۹	۳۰	۰/۹۳۳	سازگاری زناشویی
۰/۳۷۸	۳۰	۰/۹۶۳	کنترل
۰/۰۸۱	۳۰	۰/۹۶۸	روابط فرا زناشویی
۰/۰۵۴	۳۰	۰/۹۳۲	کنترل

همانطور که از یافته‌های جدول ۲ استنباط می‌شود، از آنجا که سطح معنی‌داری به دست آمده در آزمون شاپیرو-ویلک، در متغیرهای پژوهش، بیش از مقدار ملاک ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه می‌توان گفت که توزیع متغیرهای مورد بررسی در نمونه آماری دارای توزیع نرمال می‌باشد و می‌توانیم فرضیه‌های پژوهش را از طریق آزمون‌های پارامتریک مورد آزمون قرار دهیم. جهت بررسی آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه‌های دینی بر سازگاری زناشویی و کاهش روابط فرازناشویی در زنان متاهل از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیری استفاده شده است. قبل از به کارگیری این آزمون مفروضه‌های این آزمون به وسیله آزمون ام باکس، همگنی شیب رگرسیون و آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. جدول ۳ نتایج همگنی شیب رگرسیون بین متغیرها را در سطوح عامل (گروههای آزمایش و کنترل) نشان می‌دهد.

جدول ۳. آزمون همگنی شیب رگرسیون برای سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی

معناداری	F	میانگین مجذورات	df	مجموع مجذورات	پس آزمون	تعامل پیش آزمون و گروه
۰/۶۷۷	۰/۳۹۳	۳۵/۴۳۳	۲	۷۰/۸۶۵	سازگاری زناشویی	
۰/۳۱۲	۱/۱۹۰	۱۸۴/۹۵۹	۲	۳۶۹/۹۱۷	روابط فرازناشویی	

همانطور که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، تعامل پیش آزمون‌ها و پس آزمون‌های سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی در گروه معنی دار نیست؛ بنابراین فرض همگنی شیب رگرسیون رعایت شده است. برای بررسی پیش فرض همگنی ماتریس واریانس - کوواریانس سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی در گروه‌های مورد پژوهش نیز از آزمون باکس استفاده شد. نتایج آزمون باکس در جدول ۳ آمده است:

جدول ۴. نتایج آزمون باکس جهت بررسی همگنی ماتریس واریانس-کواریانس در سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی

معنی داری	F	BOX S M
۰/۴۳۰	۰/۹۸۹	۶/۷۲۴

جدول حاکی از آن است که آزمون باکس مقدار سطح معناداری ($p > 0/05$) می باشد که نشان می دهد شرط همگنی ماتریس واریانس-کواریانس به خوبی رعایت شده است ($F = 0/989$ و $P > 0/05$). برای بررسی پیش فرض برابری واریانس های سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی در گروه های مورد پژوهش نیز از آزمون لوین استفاده شد. نتایج آزمون لوین در جدول شماره ۵ آمده است:

جدول ۵. نتایج آزمون لوین جهت بررسی پیش فرض برابری واریانس سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی

متغیر	F	df	df	سطح معنی داری
سازگاری زناشویی	۲/۸۱۳	۱	۳۰	۰/۰۹۹
روابط فرا زناشویی	۳/۱۳۵	۱	۳۰	۰/۰۸۲

همانگونه که در جدول ۵ مشاهده می گردد، فرض صفر برای برابری واریانس های نمرات دو گروه در سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی در پس آزمون تایید می شود. یعنی پیش فرض برابری واریانس های نمرات در دو گروه آزمایش و کنترل در مرحله پس آزمون برای سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی تایید شد. با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون های باکس، لوین و آزمون همگنی شیب رگرسیون، تحلیل کواریانس چند متغیری برای به دست آوردن نتایج استنباطی صورت گرفت؛ که نتایج به دست آمده در جدول ۶ قابل مشاهده است:

جدول ۶. نتایج تحلیل کواریانس چند متغیری برای بررسی اثر آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی

آزمون	ارزش	F	درجه آزادی	درجه آزادی فرضیه	سطح معنی داری	مجدور
اثر پیلایی	۰/۶۴۷	۷۰/۴۰۳	۳۱	۴	۰/۰۰۱	۰/۸۴۷
لامبدای ویلکز	۰/۱۵۳	۷۰/۴۰۳	۳۱	۴	۰/۰۰۱	۰/۸۴۷
اثر هتلینگ	۵/۵۲۲	۷۰/۴۰۳	۳۱	۴	۰/۰۰۱	۰/۸۴۷
آزمون بزرگترین ریشه روی	۵/۵۲۲	۷۰/۴۰۳	۳۱	۴	۰/۰۰۱	۰/۸۴۷

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می شود، سطوح معنی داری همه آزمون ها بیانگر آن هستند که بین آزمودنی های گروه آزمایش و گروه کنترل، دست کم از لحاظ یکی از متغیرهای وابسته تفاوت معنی داری وجود دارد ($P < 0/01$) بنابراین برای پی بردن به این نکته که از لحاظ کدام یک از متغیرها بین دو گروه تفاوت وجود دارد، ۴ تحلیل کواریانس تک متغیری در متن تحلیل کواریانس چند متغیری انجام شد. نتایج حاصل در جدول ۷ گزارش شده است:

جدول ۷. نتایج تحلیل کواریانس چند متغیری بر روی نمره های پس آزمون سازگاری زناشویی و روابط فرا زناشویی در دو گروه

منابع	پس آزمون	SS	df	MS	F	معنی داری	مجذور اتا	توان آماری
گروه	سازگاری زناشویی	۲۰۸۲۶/۷۳۰	۱	۲۰۸۲۶/۷۳۰	۲۳۶/۱۴۹	۰/۰۰۱	۰/۸۱۴	۱/۰۰۰
	روابط فرا زناشویی	۲۴۰۴۷/۶۱۱	۱	۲۴۰۴۷/۶۱۱	۱۵۳/۶۷۵	۰/۰۰۱	۰/۷۴۰	۱/۰۰۰
خطا	سازگاری زناشویی	۴۷۶۲/۴۳۳	۲۹	۸۸/۱۹۳	-	-	-	-
	روابط فرا زناشویی	۸۴۵۰/۱۱۷	۲۹	۱۵۴/۴۸۴	-	-	-	-

همانطوریکه در جدول ۷ نشان داده شده است، بین میانگین های نمرات سازگاری زناشویی و روابط فرا زناشویی بر حسب عضویت گروهی (گروه آزمایش و کنترل) در مرحله پس آزمون تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/01$)؛ بنابراین اثر بخشی عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی سازگاری زناشویی و روابط فرا زناشویی موثر است. میزان تاثیر سازگاری زناشویی ۸۱/۴ درصد، روابط فرا زناشویی ۷۴ درصد در مرحله پس آزمون بوده است.

جهت بررسی اثر بخشی آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر ابعاد سازگاری زناشویی (رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری و ابراز محبت) در زنان متاهل از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیری استفاده شده است. قبل از به کار گیری این آزمون مفروضه های این آزمون به وسیله آزمون ام باکس، همگنی شیب رگرسیون و آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. جدول شماره ۸ نتایج همگنی شیب رگرسیون بین متغیر کمکی را در سطوح عامل (گروه های آزمایش و کنترل) نشان می دهد.

جدول ۸. آزمون همگنی شیب رگرسیون برای مولفه های سازگاری زناشویی

معناداری	F	میانگین مجذورات	df	مجموع مجذورات	پس آزمون	تعامل پیش آزمون و گروه
۰/۷۱۰	۰/۳۴۵	۲/۷۶۳	۲	۵/۵۲۶	رضایت دونفری	
۰/۷۸۷	۰/۲۴۰	۱/۹۸۵	۲	۳/۹۷۱	همبستگی دو نفری	
۰/۱۲۴	۲/۱۷۳	۱۴/۴۱۴	۲	۲۸/۸۲۷۷	توافق دو نفری	
۰/۸۰۴	۰/۲۲۰	۱/۰۹۹	۲	۲/۱۹۹	ابراز محبت	

همانطور که در جدول ۸ مشاهده می شود، تعامل پیش آزمون ها و پس آزمون های مولفه های سازگاری زناشویی در گروه معنی دار نیست؛ بنابراین فرض همگنی شیب رگرسیون رعایت شده است. برای بررسی فرض همگنی ماتریس واریانس - کوواریانس مولفه های سازگاری زناشویی در گروه های مورد پژوهش نیز از آزمون باکس استفاده شد. نتایج آزمون باکس در جدول ۹ آمده است:

جدول ۹. نتایج آزمون باکس جهت بررسی همگنی ماتریس واریانس - کواریانس در مولفه های سازگاری زناشویی

معنی داری	F	BOX S M
۰/۶۰۱	۰/۸۶۷	۱۶/۱۶۹

نتایج جدول ۹ حاکی از آن است که آزمون باکس مقدار سطح معناداری ($p > 0/05$) می باشد که نشان می دهد شرط همگنی ماتریس واریانس - کواریانس به خوبی رعایت شده است ($F = 0/867$ و $P > 0/05$). برای بررسی فرض برابری

واریانس های مولفه های سازگاری زناشویی در گروه های مورد پژوهش نیز از آزمون لوین استفاده شد. نتایج آزمون لوین در جدول ۱۰ آمده است:

جدول ۱۰. نتایج آزمون لوین جهت بررسی پیش فرض برابری واریانس مولفه های سازگاری زناشویی

متغیر	F	df _۱	df _۲	سطح معنی داری
رضایت دونفری	۳/۰۲۳	۱	۲۹	۰/۰۸۷
همبستگی دو نفری	۰/۷۲۰	۱	۲۹	۰/۴۰۰
توافق دو نفری	۱/۹۷۶	۱	۲۹	۰/۱۶۵
ابراز محبت	۳/۱۰۳	۱	۲۹	۰/۰۶۴

همانگونه که در جداول شماره ۱۰ مشاهده می گردد، فرض صفر برای برابری واریانس های نمرات دو گروه در مولفه های سازگاری زناشویی در پس آزمون تایید می شود. یعنی پیش فرض برابری واریانس های نمرات در دو گروه آزمایش و کنترل در مرحله پس آزمون برای مولفه های سازگاری زناشویی تایید شد. با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون های باکس، لوین و آزمون همگنی شیب رگرسیون، تحلیل کواریانس چند متغیری برای به دست آوردن نتایج استنباطی صورت گرفت؛ که نتایج به دست آمده در جدول ۱۱ قابل مشاهده است:

جدول ۱۱. نتایج تحلیل کواریانس چند متغیری برای بررسی آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های

دینی بر ابعاد سازگاری زناشویی

آزمون	ارزش	F	درجه آزادی خطا	درجه آزادی فرضیه	سطح معنی داری	مجدور اتا
اثر پیلایی	۰/۸۵۳	۵۶/۹۱۰	۴۹	۵	۰/۰۰۱	۰/۸۵۳
لامبدای ویلکز	۰/۱۴۷	۵۶/۹۱۰	۴۹	۵	۰/۰۰۱	۰/۸۵۳
اثر هتلینگ	۵/۸۰۷	۵۶/۹۱۰	۴۹	۵	۰/۰۰۱	۰/۸۵۳
آزمون بزرگترین ریشه روی	۵/۸۰۷	۵۶/۹۱۰	۴۹	۵	۰/۰۰۱	۰/۸۵۳

همانطور که در جدول ۱۱ مشاهده می شود، سطوح معنی داری همه آزمون ها بیانگر آن هستند که بین آزمودنی های گروه آزمایش و گروه کنترل، دست کم از لحاظ یکی از متغیرهای وابسته (مولفه های سازگاری زناشویی) تفاوت معنی داری وجود دارد ($P < 0/01$)؛ بنابراین برای پی بردن به این نکته که از لحاظ کدام یک از مولفه های سازگاری زناشویی بین دو گروه تفاوت وجود دارد، تحلیل کواریانس تک متغیری در متن تحلیل کواریانس چند متغیری انجام شد. نتایج حاصل در جدول ۱۲ گزارش شده است:

جدول ۱۲. نتایج تحلیل کواریانس تک متغیری بر روی نمره های پس آزمون مولفه های سازگاری زناشویی

منابع	پس آزمون	SS	df	MS	F	معنی داری	مجذور اتا	توان آماری
گروه	رضایت دونفری	۱۶۴۵/۱۶۹	۱	۱۶۴۵/۱۶۹	۲۰/۶۸۲	۰/۰۰۱	۰/۷۹۹	۱/۰۰۰
	همبستگی دو نفری	۱۴۳۳/۸۹۸	۱	۱۴۳۳/۸۹۸	۱۸/۵۷۷	۰/۰۰۱	۰/۷۷۱	۱/۰۰۰
	توافق دو نفری	۱۱۴۸/۸۰۳	۱	۱۱۴۸/۸۰۳	۱۵/۸۵۵	۰/۰۰۱	۰/۷۵۸	۱/۰۰۰
	ابراز محبت	۷۳۲/۸۲۳	۱	۷۳۲/۸۲۳	۱۵۰/۷۹۶	۰/۰۰۱	۰/۷۴۰	۱/۰۰۰
خطا	رضایت دونفری	۴۱۳/۸۶۵	۲۹	۷/۸۰۹	-	-	-	-
	همبستگی دو نفری	۴۲۵/۵۶۷	۲۹	۸/۰۳۰	-	-	-	-
	توافق دو نفری	۳۶۷/۱۰۸	۲۹	۶/۹۲۷	-	-	-	-
	ابراز محبت	۲۵۷/۵۶۴	۲۹	۴/۸۶۰	-	-	-	-

همانطوریکه در جدول ۱۲ نشان داده شده است، بین میانگین های نمرات رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری و ابراز محبت شرکت کنندگان بر حسب عضویت گروهی (گروه آزمایش و کنترل) در مرحله پس آزمون تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/01$)؛ بنابراین آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر ابعاد سازگاری زناشویی (رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری و ابراز محبت) در زنان متأهل تاثیر معنی دار داشته است. میزان تاثیر رضایت دونفری ۷۹/۹ درصد، همبستگی دو نفری ۷۷/۱ درصد، توافق دو نفری ۷۵/۸ درصد، ابراز محبت ۷۴ درصد در مرحله پس آزمون بوده است.

۴- بحث و نتیجه گیری

آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر سازگاری زناشویی و کاهش روابط فرازناشویی در زنان متأهل اثربخش می باشد. همانطوریکه یافته ها نشان داد، بین میانگین های نمرات سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی بر حسب عضویت گروهی (گروه آزمایش و کنترل) در مرحله پس آزمون تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/01$)؛ بنابراین اثر بخشی عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی سازگاری زناشویی و روابط فرازناشویی موثر است. میزان تاثیر سازگاری زناشویی ۸۱/۴ درصد، روابط فرازناشویی ۷۴ درصد در مرحله پس آزمون بوده است. نتایج پژوهش حاضر با پژوهش جرجرزاده و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان اثربخشی درمان عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر طرحواره نقش جنسیتی و سرمایه فکری دختران همسومی باشد. با مرور پیشینه پژوهش می توان گفت که افراد طی فرایند آموزش جنسی زوجین با ساختار رابطه زوجین و کارکرد آن آشنا می شوند: طبق نظریه گاتمن (۱۹۹۹)، ساختار رابطه زوجین از سه ویژگی اساسی برخوردار است: تعهد (مسولیت شناختی)؛ صمیمیت (عواطف و احساسات) و اشتیاق جنسی (لذت فیزیکی). در ساختار رابطه زناشویی سه نیاز روانشناختی رابطه جنسی، صمیمیت عاطفی و مسوولیت عقلانی در تعیین رضایت و ثبات رابطه نقش تعیین کننده دارند و این سه نیاز از بین تمام روابط انسانی فقط در رابطه زناشویی در یک فرایند علیت حلقوی بر یکدیگر و بر کل رابطه زناشویی کنار هم قرار می گیرند رابطه ای که تنها بر نیاز رابطه جنسی بدون عناصر دیگر صمیمیت عاطفی و تعهد عقلانی شکل گرفته باشد رابطه فرد، رابطه ای مکانیکی و اقتصادی خواهد بود که چندان بی شبیه به رابطه فرد با روسپی نیست؛ در چنین رابطه زناشویی رابطه انسانی به رابطه انسان با شی تنزل می یابد و پاسخگو به نیازهای روانشناختی انسانی نیست. اگر رابطه ازدو عنصر رابطه جنسی و صمیمیت عاطفی اما بدون تعهد شناختی تشکیل یابد رابطه ای سطحی و متزلزل خواهد بود که بی شباهت به رابطه فرد با معشوقه (عشق و رابطه جنسی) نیست رابطه با معشوقه مانند وابستگی به مواد عملکردده و فرد را به اوج هیجان می رساند اما ثبات را نداشته و فرد به محض فرونشینی هیجان، وارد نشانگانی شبیه به

نشانگان ترک از مواد می شود لذا تنها در صورتی نیازهای انسانی فرد برآورده می شود که شور و هیجان جنسی با صمیمیت همراه باشد و با تعهد عقلانی تثبیت شود. این سه ویژگی متاثر از قانون علیت حلقوی در رابطه انسانی آنچنان درهم تنیده اند که تفکیک آنها از یکدیگر در یک ارتباط سالم و رضایت بخش عملاً ناممکن است؛ زیرا لذت جنسی زمانی در یک ارتباط به بالاترین سطح خود افزایش می یابد که تعهد و صمیمیت نیز در آن باشد و از طرفی دیگر طبق تعریف مسترز و جانسون از فعالیت جنسی به عالی ترین شکل ممکن صمیمیت زوجین، صمیمیت زمانی در یک ارتباط به اوج شکوفایی خواهد رسید که توأم با لذت جنسی و تعهد زوجین باشد و نیز تعهد و مسوولیت زوجین در یک ارتباط سالم و رضایت بخش زمانی به حد اعلای خود خواهد رسید که زوجین سرمایه گذاری عاطفی و جنسی بر ارتباط بکنند؛ زیرا طبق نظریه های رفتار درمانی، رابطه تابع هزینه ها و پاداش هاست زمانی که پاداش در رابطه (لذت جنسی و یا صمیمیت) بیش از هزینه در رابطه (مسوولیت و انجام تکلیف) باشد، تعهد افراد به رابطه و سرمایه گذاری روانشناختی بر رابطه افزایش خواهد یافت و از احساس رضایت برخوردار خواهند در چنین وضعیتی که پاداش بر هزینه در رابطه غلبه دارد زوجین از کوه گاه می سازند و قادرند مسائل بزرگتر را حل کنند یا کنار بیایند؛ اما در غیر اینصورت زوجینی که از یکدیگر لذت جنسی نبرند به دلیل اینکه هزینه های رابطه بر پاداش در رابطه غلبه دارد، زوجین به دلیل احساس نارضایتی از رابطه از کوه گاه می سازند و دیر یا زود در مسوولیت و نیز عشق و نزدیکی عاطفی به یکدیگر دچار مشکلات خواهند شد. به نظر می رسد که افراد با پایبندی زیاد به دین، از تعهد بالایی برخوردارند و نسبت به مسائل جنسی نگرشی رادیکالی دارند. این گونه افراد بیشترین انرژی روانی خود را به ترتیب صرف تعهد عقلانی سپس صمیمیت عاطفی و در نهایت لذت فیزیکی حاصل از دخول می کنند لذا وقتی افراد رادیکال در برنامه های آموزش جنسی شرکت می کنند، دیدگاه آنان نسبت به رابطه جنسی کاملاً متعادل می گردد؛ زیرا آموزش های جنسی بدلیل مشتمل بودن بر ارائه اطلاعات صحیح و درست نسبت به آناتومی دستگاه جنسی زنان و مردان و منابع کسب لذت و تسهیل فرایند گفتمان جنسی برای انفرادی سازی لذت جنسی که برای هر فرد کاملاً ویژه است، آگاهی از روشهای مناسب تحریکات و ترجیحات جنسی همسر خود، توسعه دامنه نگرش نسبت به رابطه جنسی از دیدگاه رایج «رابطه جنسی مساوی با دخول است» به «رابطه جنسی مشتمل بر بعد جسمی (لذت فیزیکی)، بعد روانشناختی (صمیمیت عاطفی) است»، اهمیت به تفریحات سالم، اثر رابطه جنسی در آرامش بیشتر و کاهش استرس های شغلی این افراد، باعث توزیع مساوی انرژی روانی این طیف از افراد در رابطه زناشویی می شود؛ افراد در طی فرایند آموزش های جنسی یاد می گیرند که انرژی روانی خویش را به صورت متعادل در رابطه صرف کنند به این نحو که با دیدی منعطف تر یافته، ترجیحات جنسی خود با همسر خویش به اشتراک بگذارند و از موضع جزم اندیشانه و تک محوری بر خواسته های جنسی خویش فاصله بگیرند؛ صمیمیت را - که به اشتراک گذاری احساسات عمیق روانشناختی در رابطه زناشویی معنا می شود - مقوله ای کاملاً متفاوت با پدیده احترام (که حالتی ظاهری است و ممکنست با صداقت همراه نباشد) به عنوان تامین کننده نیازهای روانشناختی خود در زندگی تعریف کنند و از مهارت های افزایش نقش «آموزش صمیمیت در رابطه استفاده کنند و رابطه جنسی را با هدف افزایش صمیمیت در رابطه زناشویی انجام دهند؛ افراد در طی فرایند آموزش جنسی متقاعد می شوند که تنها راه برای حفظ تعهد عقلانی و نیز صمیمیت عاطفی در رابطه زناشویی، افزایش سطح رضایت جنسی است و با مهارت های جنسی که با هدف افزایش لذت جنسی رضایت بخش طراحی شده اند، آشنا شوند. آنان کاملاً توجیه می شوند که از دیدگاه دین گزینه جنسی نه تنها نشانه پلیدی و زشتی به شمار نمی آید بلکه مایه کمال و سکون و رسیدن به محبت و مودت است و دین دید پیروان خود را تا حد ممکن نسبت به هرگونه لذت جویی زوجین از یکدیگر به غیر از دخول در ایام ماهانه توصیه کرده (دخول واژینال) و یا حداقل مخالفتی نکرده است مانند دخول مقعدی که بنا به اکثریت قریب به اتفاق علمای دین مکروه است یا رابطه جنسی از دهان بشرط اینکه توأم با محرمانت مانند خوردن منی همراه نباشد، ممنوعیت شرعی ندارد.

آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر ابعاد سازگاری زناشویی (رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری و ابراز محبت) در زنان متأهل اثربخش می باشد. نتایج پژوهش حاضر با پژوهش قاسمی، رنجبر سودجانی و شریفی (۱۳۹۷) پژوهشی تحت عنوان نقش عملکرد جنسی و تجربه شکست عاطفی در گرایش زوجین به روابط فرا زناشویی همسو می باشد. همانطوریکه یافته ها نشان داد، بین میانگین های نمرات رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری

و ابراز محبت شرکت کنندگان بر حسب عضویت گروهی (گروه آزمایش و کنترل) در مرحله پس آزمون تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/01$)؛ بنابراین آموزش عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر ابعاد سازگاری زناشویی (رضایت دونفری، همبستگی دو نفری، توافق دو نفری و ابراز محبت) در زنان متأهل تاثیر معنی دار داشته است. میزان تاثیر رضایت دونفری ۷۹/۹ درصد، همبستگی دو نفری ۷۷/۱ درصد، توافق دو نفری ۷۵/۸ درصد، ابراز محبت ۷۴ درصد در مرحله پس آزمون بوده است. در تبیین این یافته می توان گفت که بیشترین گرفتاری های مربوط به روابط جنسی حول محور تعداد برقراری روابط جنسی، زمان ارضا و کیفیت آن دور می زند. بیز و وانگ (۲۰۰۵) نشان دادند که بین عملکرد جنسی و سازگاری زناشویی ارتباط متقابل و مثبت وجود دارد. از تحقیقی که توسط کورسینی (۲۰۱۸) انجام شد این طور نتیجه گیری می شود که روابط جنسی شکل دهنده بخشی از ادراکات زوجین از همدیگر است که تداوم بخش از دواج است. همچنین یافته های وی نشان داد که رضایت زناشویی می تواند به همناویی و یا تطابق زوجین در روابط جنسیشان وابسته باشد. بیز (۲۰۰۵) که در پژوهشهای خود به دنبال یک ارتباط علت و معلولی بین ارتباط جنسی و ارتباط زناشویی بود به این نتیجه رسید که یک ارتباط متقابل دوطرفه بین عملکرد و رضایت جنسی و رضایت زناشویی و تعهد زوجین به یکدیگر وجود دارد. آموزش مهارت های جنسی، می تواند باعث احساسات مثبت، نزدیکی و صمیمیت به همسر، بخشش و افزایش ارتباط زناشویی و در نتیجه آن تداوم آن، و افزایش توان حل تعارض زوجین، تعهد و رضایت زناشویی بشود. همانطور که مشاهده می شود نتایج آزمون فرضیه ها حکایت از این دارد که تجربه شکست عاطفی و عملکرد جنسی با گرایش به روابط فرا زناشویی رابطه دارند. نتایج این تحقیق و تحقیقات گذشته از مداخلات و آموزشهایی در راستای افزایش کنش وری جنسی و کاهش تجربه شکست عاطفی برای کاهش گرایش زوجین به روابط فرا زناشویی حمایت می کند. با توجه به یافته های این پژوهش، ترغیب زوجین به سمت مداخلات و رفتارهایی که اختلالات جنسی آنها را بهبود می بخشد و ناامنی عاطفی بین آنها را کاهش میدهد، تاثیر چشمگیری در پیشگیری از گرایش به روابط خارج از ازدواج دارد. این پژوهش مانند پژوهشهای دیگر دارای محدودیت هایی بود. در پژوهش نمونه ی مورد بررسی بود که دسترس پذیری به این نمونه مشکل بود. محدودیت دوم در پژوهش حاضر به لحاظ مکانی آن، یعنی شهر اصفهان مربوط می شود. در این خصوص تا تکرار پژوهش در شهرهای دیگر لازم است احتیاط به خرج داده شود. سومین محدودیت مطرح برای پژوهش حاضر به نوع روش مورد استفاده در جمع آوری داده ها و تحلیل آنها باز می گردد. این پژوهش یک پژوهش همبستگی است، لذا نتیجه گیری های علت و معلولی از نتایج منطقی نیست. استفاده از پرسشنامه به جای مصاحبه که امکان ردیابی پاسخ های داده شده و علل احتمالی آنها را به حداقل می رساند. تعداد زیاد سئوالات که سبب دشواری در جلب همکاری آزمودنی ها شد. با توجه به خاص بودن جامعه آماری در کشور ما و تابو بودن این مسئله افراد حاضر به همکاری و مطرح کردن این موضوع نبوده اند و همچنین به دلیل مجازی بودن و آنلاین بودن پرسشنامه ها و شرایط کرونا اعتماد لازم میان محقق و آزمودنیها شکل نگرفت. پیشنهاد می گردد مسئولان زیربط اقدامات جدی تری در راستای آموزش مهارت های برقراری ارتباط جنسی مناسب در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی داشته باشند تا از بروز صدمات روانشناختی آتی جلوگیری شود؛ آموزش شیوه تفکر منطقی و مهارت های ارتباطی صحیح در قالب آموزش قبل از ازدواج به منظور پیش گیری از بروز مشکلات زناشویی صورت گیرد؛ با توجه به اهمیت سلامت روانی بزرگسالان و همچنین تاثیرات کنش وری جنسی و زناشویی بر جنبه های مختلف زندگی روانی- اجتماعی افراد، نیاز است که آموزش بیشتری در زمینه شیوه های برقراری ارتباط جنسی درست با همسر برای زوجین در نظر گرفته شود و همچنین برنامه ریزی هایی برای ایجاد آموزش ها و مداخلاتی در راستای افزایش امنیت عاطفی زوجین، مخصوصا آنهایی که اختلالات جنسی را تجربه می کنند، صورت گیرد. همچنین برگزاری همایش ها و کارگاه های تقویت روابط زناشویی با بهره گیری از اساتید و صاحب نظران مجرب در این زمینه و همچنین با تجلیل از زوجین در اعیاد مذهبی، زمینه رضایت زناشویی را در نزد زنان متأهل ارتقاء دهند. همینطور به زنان متأهل پیشنهاد می شود که با ایجاد ارتباط گرم و دوستانه با همسر خویش از طریق توجه به صحبت ها و پرسیدن دغدغه های ذهنی وی به صورت مدون و همیشگی و عدم پیش داوری کردن در این زمینه و نیز حمایت عاطفی کردن از همسر به شیوه همدلی و همدردی کردن با وی به جهت کاهش مشکلات زندگی زناشویی، زمینه و بستر رضایت زناشویی را مهیا سازند. برای افزایش سازگاری زناشویی در زوجین، مهارت های زندگی و نحوه عشق ورزی به

همسر از طریق برگزاری کارگاه های آموزشی یا مراکز مشاوره به صورت فردی و گروهی به زوجین آموزش داده شود تا میزان تعارضات و درگیری ها در زندگی مشترکشان کاهش یابد و از روند روبه رشد آمار طلاق در کشور جلوگیری شود.

منابع

۱. احمدی اردکانی، زهرا؛ زارعی محمودآبادی، حسن؛ کلاته ساداتی، احمد. (۱۴۰۰). تحلیل کیفی عوامل بسترساز روابط فرزندناشویی در زنان دارای تجربه روابط فرزندناشویی: یک مطالعه کیفی.
۲. اسماعیلی کرکوندی، فرناز؛ قاسمی، سیمین، فرحبخش، کیومرث. (۱۴۰۰). عوامل موثر در گرایش به خیانت زناشویی بر اساس ابعاد مختلف توزیع قدرت در خانواده، ششمین کنفرانس بین المللی روانشناسی، مشاوره و علوم تربیتی، تهران.
۳. افشاری کرمانی، محمدحسین؛ یزدانی، حمیدرضا؛ هاشمیان، محمدحسین. (۱۴۰۱). شناسایی نگرش مشاوران خانواده نسبت به علل پیدایی روابط فرزندناشویی زوجین شهر تهران. فصلنامه مطالعات زن و مطالعات خانواده، ۱۰(۱)، ۳۶-۶۰.
۴. ابراهیمی مقدمیان، محمود و شاکری صفت، زهرا. (۱۳۸۷). بررسی خشونت علیه زنان (مطالعه موردی زنان سرپرست خانوار شهرک مدنی همدان در سال ۱۳۸۷). مقاله همایش بررسی مسائل اجتماعی-فرهنگی استان همدان با تأکید بر نقش و جایگاه خانواده. ۲۲۲-۲۴۸.
۵. اکبر زاده، نسرين و مافی، مهوش. (۱۳۸۴). بررسی ویژگی های روان شناختی خشونت‌ورزان در خانواده. مجله مطالعات روان شناختی دانشگاه الزهراء. دوره ۱، شماره ۴، ۵-۲۰.
۶. برازنده، هدی لقا. (۱۳۸۴). بررسی معیارهای ارتباطی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با سازگاری زناشویی، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد.
۷. بک، آ. تی و پرتزر، جی. (۱۳۸۱). شناخت درمانی اختلالات شخصیت (ترجمه نسرين مصباح)، چاپ اول، تهران: شیوه.
۸. پیشگیری نوین. (۱۳۹۰). گاهنامه داخلی پژوهشگاه مطالعات وزارت آموزش پرورش زیر نظر شورای سیاست‌گذاری کمیته علمی راهبردی پیشگیری اولیه از اعتیاد، تهران: شماره دهم.
۹. پورشاهیان، رویا؛ کریمی، مجیدرضا؛ راسخ، کرامت الله (۱۴۰۱). تبیین جامعه شناختی رابطه ساختار قدرت و سازگاری زناشویی در خانواده‌های شهر جهرم. زن و مطالعات خانواده، مقالات آماده انتشار، پذیرفته شده. انتشار آنلاین از تاریخ ۱۴ تیر ۱۴۰۱.
۱۰. حقیقت منش، الهه. (۱۳۸۶). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های دلبستگی در مجرمان جنسی و افراد عادی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد.
۱۱. رفیعی فر، شهرام وهمکاران. (۱۳۸۹). راهنمای زندگی عاری از خطر برای نوجوانان، تهران: مهر روش.
۱۲. روزنهان، دیوید. ال و سلیگمن، ای. پی. (۱۳۷۹). آسیب شناسی روانی. ترجمه یحیی سید محمدی، تهران: سالوان، جلد اول.
۱۳. ریو، ام. (۱۳۸۶). انگیزش و هیجان (ترجمه یحیی سید محمدی). تهران: ارسباران. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی ۲۰۰۵).
۱۴. زاده محمدی، علی و احمدآبادی، زهره. (۱۳۸۷). هم وقوعی رفتارهای پرخطر در بین نوجوانان دبیرستان های تهران، فصلنامه خانواده پژوهی، سال چهارم (۱۳)، ص ۸۷ تا ۱۰۰.
۱۵. سازمان ملی جوانان. (۱۳۸۱). بررسی وضعیت بهداشت جوانان، واحد پژوهش و تحقیق.
۱۶. سیموس، جی. (۱۳۸۴). درمان رفتاری - شناختی (ترجمه سید احمد جلالی، آریو رحمانی و مریم پور امینی). تهران: انتشارات پادرا.
۱۷. جرجزاده، مهسا؛ احتشام زاده، پروین؛ پاشا، رضا؛ مرعشیان، فاطمه (۱۴۰۰). فهم اثربخشی درمان عدالت خواهی جنسیتی مبتنی بر آموزه های دینی بر طرحواره نقش جنسیتی و سرمایه فکری دختران با تاخیر در ازدواج. مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱۹(۱)، ۴۵-۵۷.
۱۸. خاکپور، ایمان؛ نظری، علی محمد؛ زهراکار، کیانوش (۱۳۹۴). نقش ابعاد ساختار قدرت خانواده در سازگاری زناشویی. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۹(۳۰)، ۷-۳۰.
۱۹. شفیع آبادی، عبدالله؛ غلامحسین قشقایی، فهیمه (۱۳۹۰). اثربخشی مقایسه ای مشاوره گروهی واقعیت درمانی و فمینیستی بر هویت زنان سرپرست خانوار. زن در توسعه و سیاست (پژوهش زنان)، ۹(۴)، ۹۳-۱۱۳.
۲۰. شاکری نیا، ایرج. (۱۳۸۹). رابطه ویژگی‌های شخصیتی، سلامت روان و پرخاشگری با عادات رانندگی در رانندگان پر خطر، فصلنامه مطالعات مدیریت ترافیک، سال چهارم، شماره ۱۵ زمستان.

۲۱. شفیعی، علی. (۱۳۹۱). بررسی آموزش طرح مدرسه مروج سلامت بر تغییر نگرش نسبت به کاهش رفتارهای پر خطر و افزایش سلامت روانی دانش آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت جام
۲۲. شهامت، فاطمه، ثابتی، علیرضا و رضوانی، سمانه. (۱۳۸۹). بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری و طرحواره های ناسازگار اولیه، مطالعات تربیتی و روان شناسی، ۱۱(۲)، ۲۵۴-۱۳۹
۲۳. صادقی فسایی، سهیلا. (۱۳۸۹). خشونت خانگی و استراتژی‌های زنان در مواجهه با آن. مجله بررسی مسائل اجتماعی ایران. شماره ۱، ۱-۳۶
۲۴. ضیایی، سیده سلیل. (۱۳۸۸). اثر آموزش کنترل توجه بر کاهش تورش توجه وابستگان به مواد مخدر. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد
۲۵. طارمیان، فرهاد، ماهجویی، ماهیارو فتحی، طاهر. (۱۳۸۷). راهنمای معلم برای آموزش مهارت‌های زندگی. تهران: تربیت.
۲۶. عارفی، مرضیه. (۱۳۸۲). بررسی توصیفی خشونت خانگی علیه زنان در شهر ارومیه. مجله مطالعات زنان. شماره ۲، ۱۰۲-۱۲۱
۲۷. عباس‌زاده، محمد، سعادت، موسی و کسب‌وکار، حسین. (۱۳۸۹). خشونت خانگی، تهدیدی علیه سلامت روانی (مطالعه جامعه شناختی زنان متأهل شهر تبریز). فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، ۶۱-۹۰
۲۸. فیست، جی، فیست، جی، جی. (۱۳۸۶). نظریه های شخصیت (ترجمه یحیی سید محمدی). تهران: انتشارات نشر دوران. چاپ دوم. (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۲)
۲۹. کاپلان، اچ، سادوک، بی.جی، سادوک، وای. (۱۳۸۳). خلاصه روان پزشکی: علوم رفتاری - روانپزشکی بالینی (ترجمه نصرت الله پورافکاری). تهران: انتشارات شهرآب.
۳۰. کرین، ویلیام سی. (۱۳۸۳). پیشگامان روانشناسی رشد (ترجمه فرید فدایی). تهران: انتشارات اطلاعات.
۳۱. محسنی تبریزی، علیرضا و رحمتی، محمدمهدی. (۱۳۸۱). مسیری در مفاهیم و نظریه‌های خشونت، پرخاش و پرخاشگری به منظور ساخت و ارائه یک مدل علی - توصیفی خشونت در ورزش. فصلنامه علوم اجتماعی. شماره ۱۹، ۱۲۵-۱۵۴
۳۲. محمدی، جمال. (۱۳۸۲). بررسی تأثیر شناخت درمانی متمرکز بر طرح واره بر ارتقا بهداشت روانی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۸۱-۸۲. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه فردوسی مشهد.
۳۳. مرادی، قباد، معتمدی هروی، میترا و محمدی، پروین. (۱۳۸۴). راهنمای آموزش HIV, AIDS، بیماری های آمیزشی. ویژه پزشکان شاغل در سیستم بهداشتی درمانی کشور. چاپ اول. تهران: صدا.
۳۴. معزی، معصومه، اعظمی، مهران، شاکری، مصطفی و پورحیدر، بهروز. (۱۳۸۷). همسرآزاری و ارتباط آن با سلامت روان زنان استان چهارمحال و بختیاری. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام. دوره ۱۶، ۲۰-۲۶
۳۵. نریمانی، محمد و آقامحمدیان، علیرضا. (۱۳۸۴). بررسی میزان خشونت مردان علیه زنان و متغیرهای مرتبط با آن در میان خانواده‌های ساکن در شهر اردبیل. فصلنامه اصول بهداشت روانی. شماره ۲۷ و ۲۸، ۱۰۷-۱۱۳
۳۶. نهاد تحقیقاتی حقوق زنان و اطفال. (۱۳۹۰). خشونت فیزیکی علیه زنان. انتشارات مجیدی
۳۷. یانگ، جی. (۱۳۸۴). شناخت درمانی اختلالات شخصیت، رویکرد طرح واره محور (ترجمه علی صاحبی و حسن حمیدپور). چاپ اول، تهران: انتشارات آگه
۳۸. یانگ، جی، کلووسکو، ژ. و ویشار، ام. (۱۳۸۶). طرح واره درمانی (ترجمه حسن حمیدپور و زهرا اندوز). انتشارات ارجمند (تاریخ انتشار زبان اصلی ۲۰۰۳)
۳۹. ابراهیمی حجت‌الله، دژکام محمود، ثقه الاسلام طاهره. تروماهای دوران کودکی و اقدام به خودکشی در بزرگسالی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران. ۱۳۹۲؛ ۱۹ (۴): ۲۷۵-۲۸۲.
۴۰. اسدینژاد سیدمحمد، رستمی چلکاسری عباداله، مرادی فاطمه. (۱۳۹۶). حق آموزش و تربیت کودک در قوانین ایران و اسناد حقوق بشر. فقه و خانواده (ندای صادق). ۲۰(۶۲): ۱۷۳-۱۹۴.
۴۱. اکبری، ا. خانجانی، ز. پورشریفی، ح. محمدعلیلو، م. عظیمی، ز. (۱۳۹۱). مقایسه اثربخشی درمان تحلیل رفتار متقابل با درمان شناختی-رفتاری در بهبود علائم مرضی شکست عاطفی دانشجویان. مجله روانشناسی بالینی. ۴(۳): ۹۸-۱۰۱.
۴۲. بهبودی معصومه، احمدی طهور سلطانی محسن. (۱۳۹۷). رابطه بین بد رفتاری در کودکی با سوء مصرف مواد در بزرگسالی: نقش واسطه ای طرحواره های ناسازگار اولیه. پرستار و پزشک در رزم، ۵(۱۷)، ۱۳-۲۲.

۴۳. تردست، ک. (۱۳۹۳). پیش بینی نشانگان ضربه براساس خوشفقتی، سبک های دلبستگی و تمایزیافتگی در دانشجویان دختر دانشگاه های شهراهوواز. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه چمران اهواز.
۴۴. حقیقت منش الهه، آقا محمدیان شعر باف حمیدرضا، قنبری هاشم آبادی بهرام علی، مهram بهروز. (۱۳۸۹). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و ابعاد طرح‌واره تجاوزگران جنسی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۶(۲)، ۱۴۵-۱۵۳.
۴۵. دهقانی، م. عاطف وحید، م. ک. غرائی، ب. (۱۳۸۹). کارایی روان درمانی کوتاه مدت تنظیم کننده ی اضطراب در بهبود نشانگان ضربه‌ی عشق. پایان نامه دکتری روانشناسی بالینی. انستیتو روانپزشکی تهران. دانشگاه علوم پزشکی.
۴۶. شیدعنبرانی بهناز، فرهادیان فاطمه، گل علیرضا، طیبی زهرا، شکوری مغانی سعید. (۱۳۹۸). مدل علی نقش میانجی طرح‌واره های ناسازگار اولیه در رابطه میان بد رفتاری عاطفی دوران کودکی با پر خاشگری بزرگسالی. پژوهش در روانشناسی، علوم تربیتی و علوم اجتماعی، ۵.
۴۷. عسکرپور زهرا، نوروزی رضاعلی. (۱۳۹۶). محیط‌های تربیتی اثرگذار در دوران کودکی با نگاهی بر دیدگاه صفایی حائری. فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۲۵(۳۹): ۹-۳۷.
۴۸. علوی لواسانی اکرم السادات، احمدی طهور سلطانی محسن. (۱۳۹۶). همبستگی بد رفتاری در کودکی با طلاق عاطفی: نقش واسطه‌ای سبک‌های دلبستگی، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و دشواری در تنظیم هیجان. مدیریت ارتقای سلامت، ۶(۴)، ۴۹-۵۸.
۴۹. فراز مند شیرین، محمدخانی پروانه، پورشهباز عباس، دولتشاهی بهروز. (۱۳۹۶). نقش منابع بد رفتاریهای عاطفی دوران کودکی در پیشبینی طرح‌واره های ناسازگار شرطی و غیر شرطی در بزرگسالی. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی، ۴۴(۱۱): ۴۰-۵۰.
۵۰. مصباحی الهام، امیری مجد مجتبی، قمری محمد، بزازیان سعیده. (۱۳۹۸). تدوین مدلی برای پیش‌بینی نشانگان ضربه عشقی در دانشجویان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و کیفیت روابط دلبستگی. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۲۵(۱): ۴۲-۵۵.
۵۱. یوسفی رحیم، ادهمیان الهام، عبدالمحمدی کریم. (۱۳۹۵). نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، صفات شخصیت و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی علائم نشانگان ضربه عشق دانشجویان دختر. مطالعات اجتماعی روان شناختی زنان، ۱۴(۳)، ۱۷۱-۱۹۰.

52. Akbari, E., Aliloo, M., Khanjani, Z., Poursharifi, H., Fahimi, S., Pichakolaei, A., Azimi, Z. (2012). Comparing romantically failed students with or without clinical symptoms in early maladaptive schemas and parenting styles. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 18(3), 184-194.
53. Bernstein, D. P., Stein, J. A., Newcomb, M. D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., & Zule, W. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child Abuse and Neglect*, 27 (2), 169-190.
54. Borges, J. L., & Dell'Aglio, D. D. (2020). Early maladaptive schemas as mediators between child maltreatment and dating violence in adolescence. *Ciência & Saúde Coletiva*, 25, 3119-3130.
55. Calvete E, Fernández-González L, González -Cabrera JM, Gámez-Guadix M. (2018). continued bullying victimization in adolescents: maladaptive schemas as a mediational mechanism. *Journal of youth and adolescence*. 47(3): 60-650.
56. Colwill, R. M. (2017) Avoidance. In: Vonk J., Shackelford T. (eds) *Encyclopedia of Animal Cognition and Behavior*. Springer, Cham.
57. English, D., Thompson, R., White, C. R., & Wilson, D. (2015). Why should child welfare pay more attention to emotional maltreatment?. *Children and youth services review*, 50, 53-63.
58. Estévez, A., Jauregui, P., Ozerinjauregi, N., & Herrero-Fernández, D. (2017). The role of early maladaptive schemas in the appearance of psychological

- symptomatology in adult women victims of child abuse. *Journal of child sexual abuse*, 26(8), 889-909.
59. Gong, J., & Chan, R. C. (2018). Early maladaptive schemas as mediators between childhood maltreatment and later psychological distress among Chinese college students. *Psychiatry research*, 259, 493-500.
 60. Harper, F. W., & Arias, I. (2004). The role of shame in predicting adult anger and depressive symptoms among victims of child psychological maltreatment. *Journal of Family Violence*, 19(6), 359-367.
 61. Krause, E. D., Mendelson, T., & Lynch, T. R. (2003). Childhood emotional invalidation and adult psychological distress: The mediating role of emotional inhibition. *Child Abuse & Neglect*, 27, 199– 213.
 62. Massura, C. E. (2013). Childhood emotional maltreatment and college student adjustment: The mediating role of perceived attachment security. (Doctoral dissertation, SAINT LOUIS UNIVERSITY)
 63. Mills, P., Newman, E. F., Cossar, J., & Murray, G. (2015). Emotional maltreatment and disordered eating in adolescents: Testing the mediating role of emotion regulation. *Child Abuse & Neglect*, 39, 156-166
 64. Nash, C.L., Hayes-Skelton, S.A & Dillillo, D. (2012). Reliability and Factor Structure of the Psychological Maltreatment and Neglect Scales of the Computer Assisted Maltreatment Inventory (CAMI). *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*. 21 (5), 583-607.
 65. Oved, O. (2017). Rethinking the place of love needs in Maslow's hierarchy of needs. *Society*, 54(6), 537-538.
 66. Pilkington, P. D., Bishop, A., & Younan, R. (2020). Adverse childhood experiences and early maladaptive schemas in adulthood: A systematic review and meta- analysis. *Clinical Psychology & Psychotherapy*.
 67. Pinkus R. T. (2017). Love and Belongingness Needs. In: Zeigler-Hill V., Shackelford T. (eds) *Encyclopedia of Personality and Individual Differences*. Springer, Cham

The effectiveness of gender justice training based on religious teachings on marital compatibility and reducing extramarital relationships in married women

Fatemeh Ranjbari KeyJondabeh¹, Jalal Vahabi Homabadi*², Alireza Taqhvae³

1 Master's student, Department of Psychology, Naein Branch, Islamic Azad University, Naein, Iran

2 Assistant Professor, Department of Islamic Studies, Naein Branch, Islamic Azad University, Naein, Iran (Corresponding author)

3 Assistant Professor, Department of Psychology, Naein Branch, Islamic Azad University, Naein, Iran

Abstract

Gender justice is one of the new topics in contemporary times, this research was conducted with the aim of teaching gender justice based on religious teachings on marital compatibility and reducing extramarital relationships in married women. The research sample included 30 married women and were randomly placed in two experimental groups (15 people) and control group (15 people). The research tools included attitude towards infidelity questionnaire (extramarital relations), Spanier marital compatibility questionnaire, and extramarital relations tendency questionnaire. The data were analyzed by SMART software and were analyzed at two descriptive levels (mean, standard deviation) and inferential (regression analysis and structural equations). All research hypotheses were confirmed. The results showed that the test results are related to the experience of emotional failure and sexual performance with the tendency to have extramarital relationships. The results of this research and past research support interventions and trainings aimed at increasing sexual activity and reducing the experience of emotional failure to reduce the tendency of couples to have extramarital relationships. According to the findings of this research, persuading couples towards interventions and behaviors that improve their sexual disorders and reduce emotional insecurity between them has a significant effect in preventing the tendency to extramarital relationships.

Keywords: Gender justice, religious teachings, marital compatibility, extramarital relations
